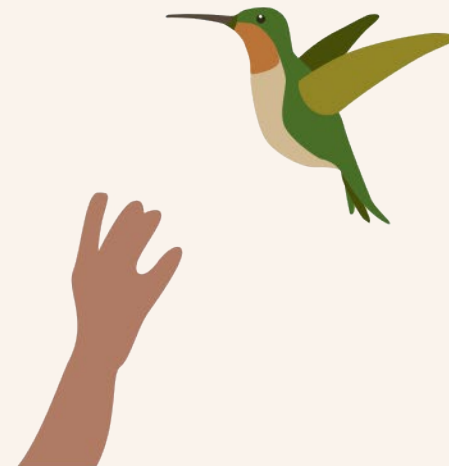

**World
Wetlands Day**

2 February 2024

Wetlands and Human Wellbeing

**Животът се преплита
Влажните зони и хората**

ГРИЖИ СЕ – ОТГЛЕЖДАЙ – ПОДКРЕПЯЙ

Световен ден на влажните зони

World
Wetlands Day
2 February 2024

Ден, в който даваме глас на влажните зони по целия свят

- Възможност за всички нации и хора да се обединят за да насърчат осъзнаването, признателността и действията за влажните зони.
- Международен ден под егидата на ООН от 2022 г.
- Отбелязва се на 2 февруари от 1997 г. от страните по Конвенцията за влажните зони.
- Отбелязва годишнината от Конвенцията за влажните зони — приета през 1971 г. като международен договор.
 - Първа от съвременните глобални многостранни екологични споразумения.
 - Единствената посветена на конкретна екосистема – влажните зони.
 - Почти 90% от държавите членки на ООН от всички географски региони на света са се присъединили, за да станат „договарящи се страни“.

Темата за 2024 г. — Влажните зони и благосъстоянието на човека

- Акцентираща как всички аспекти на човешкото благополучие са свързани със здравето на влажните зони по света - физическо, психическо и екологично.
- Изяснява колко взаимосвързани са били влажните зони и човешкият живот през цялата история - с хората, които черпят препитание, вдъхновение и устойчивост от тези продуктивни екосистеми.
- Подчертава критичната необходимост от управление на влажните зони по света.

Влажните зони и хората са неразривно свързани в човешката история.

World
Wetlands Day
2 February 2024

Ползите, които влажните зони предоставят, помагат за поддържането на живота и са от основно значение за благосъстоянието на човека.

ВОДА

ХРАНА

ПРЕПИТАНИЕ

КЛИМАТ

КУЛТУРА

БИОЛОГИЧНО
РАЗНООБРАЗИЕ

Какво представляват влажните зони?

World
Wetlands Day
2 February 2024

Влажните зони са важни за биологичното разнообразие и основни екосистеми

- Основно местообитание в цялата планета, което прави живота на Земята възможен.
- Екосистеми, където водата е основният фактор, контролиращ околната среда и живота на растенията и животните.
- Покриват ~6% от земната повърхност.
- Соленоводни или сладководни, вътрешни или крайбрежни, естествени или създадени от човека, постоянни или временни, статични или течащи.
 - **Сладководни:** реки, езера, блатата, торфища, мочурища, заливни равнини
 - **Солени:** естуари, кални брегове, соленоводни блатата, мангрови гори, лагуни, коралови рифове, рифове с миди
 - **Изкуствени:** рибарници, оризища, язовири, солници

Влажните зони са жизненоважни за живота на човека.

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Нашето съществуване зависи от водата.
- И при това, сладката вода е оскъдна.
 - Само 2,5% от водата на Земята е прясна.
 - < 1% от прясната вода на Земята е достъпна за пряка употреба от човека.
- Влажните зони ни осигуряват почти цялата прясна вода.
 - Богатата на тиня почва и растенията във влажните зони естествено филтрират и съхраняват водата.
 - Влажните зони са известни като бъбреците на Земята.

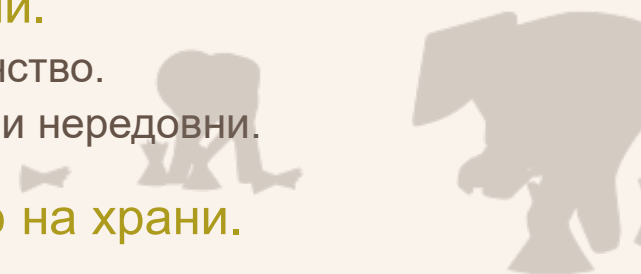

Влажните зони са жизненоважни за живота на човека.

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Влажните зони са от основно значение за продоволствената сигурност.
- В продължение на хиляди години хората са създавали селища в близост до влажни зони за достъп до риба, други източници на храна и сладка вода за посевите и добитъка.
- Повече от половината свят разчита на продукти, отглеждани във влажни зони, за основната си диета.
 - >1 млрд души по света разчитат на риба от влажни зони като основен източник на протеин.
 - Оризовите полета изхранват 3,5 млрд души годишно.
- Районите в крайна бедност по целия свят често разчитат на влажни зони за храна.
 - 95% от улова на риболов във вътрешни водоеми е в развиващите се страни, където той често играе жизненоважна хранителна роля.
- Площта на напояваното земеделие в света се е удвоила за 50 години.
 - 70% от източването на вода от световните влажни зони е за селското стопанство.
 - Напояването е особено важно в региони, където валежите са ограничени или нередовни.
- Аквакултурите са най-бързо развиващият се сектор за производство на храни.

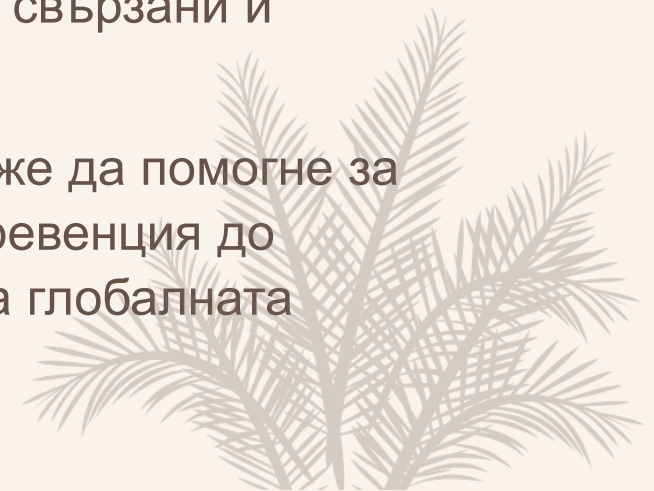

Здравите влажни зони подобряват здравето на човека.

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Нашето здраве зависи от добре функциониращите екосистеми — включително влажните зони.
- Според Световната здравна организация:
 - One Health е интегриран, обединяващ подход, който има за цел устойчиво да балансира и оптимизира здравето на хора, животни и екосистеми.
 - Признава, че здравето на хората, домашните и дивите животни, растенията и околната среда като цяло (включително екосистемите) са тясно свързани и взаимозависими.
 - Свързвайки хората, животните и околната среда, One Health може да помогне за справяне с пълния спектър от контрол на заболяванията – от превенция до откриване, готовност, реакция и управление – и да допринесе за глобалната здравна сигурност.

Здравите влажни зони подобряват здравето на човека.

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Влажните зони предлагат услуги, които са основни фактори за добро здраве.
 - Чиста вода
 - Хранителна сигурност и хранително разнообразие
 - Чист въздух
 - Лекарства
 - Климатична стабилност
 - Защита срещу екстремни климатични условия
- Здравите влажни зони са от съществено значение за нашето екологично здраве.
 - По-доброто управление на световните влажни зони може да помогне за осигуряването на чиста питейна вода, драстично намаляване на лошото здраве и детската смъртност.
 - 2,2 млрд души са без чиста питейна вода.
 - 485 000 умират всяка година.

Здравите влажни зони подобряват здравето на човека.

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Пейзажите на влажните зони влияят положително на психическото благополучие, показват изследвания.
 - Връзката с природата, която влажните зони осигуряват, насърчава вниманието и чувството за емоционален баланс, допринасяйки за подобро психично здраве.
- Влажните зони предоставят възможности за отдих, включително риболов, водни спортове и плуване, което позволява на хората да се отпуснат и да се справят със стреса.

Биоразнообразието на влажните зони насърчава благосъстоянието на хората.

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Като жизненоважен резервоар на биоразнообразие, животът процъфтява във влажните зони.
 - Всички екосистеми допринасят по уникален начин за цялостното биоразнообразие на планетата, като поддържат растения и животни, специално адаптирани за живот в определени условия.
 - Влажните зони са едни от местообитанията с най-голямо биоразнообразие в света, осигуряват дом за много застрашени видове и предлагат спасителен пояс за сладководни видове.
 - 40% от растителните и животинските видове в света живеят или се размножават във влажни зони:
 - >100 000 сладководни вида, като всяка година се откриват 200 нови.
 - 30% от всички познати видове риби.
 - Много ендемични видове се срещат само в определени влажни зони.
 - Реките и потоците носят богатите хранителни вещества, които се намират във влажните зони, за да захранят по-голямата хранителна верига.
- Богатото биологично разнообразие на влажните зони е в основата на качеството на живот на хората по света.
 - Осигурява сигурност на храните, качество и хранене.
 - Доставя лекарства.
 - Стимулира бизнеса и индустрията.
 - Предпазва от наводнения и други климатични явления.
 - Помага за нашето хармонично съжителство с природата.

Влажните зони допринасят за икономиките в целия свят.

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Влажните зони осигуряват работни места и помагат в борбата с бедността.
- Всеки 1 на 8 души (>1 млрд по света) изкарват прехраната си от влажните зони по начини, които също осигуряват храна, водни запаси, транспорт и свободно време.
 - Отглеждането на ориз е основният източник на заетост във влажните зони; ~80% от световния ориз се произвежда от малки ферми.
 - >660 млн души зависят от риболов и аквакултури за прехраната си.
 - Секторът на туризма поддържа 266 млн работни места, което представлява 8,9% от общата заетост в света.
 - Приблизително половината от международните туристи търсят почивка във влажните зони, особено крайбрежните зони.
 - Реките и вътрешните водни пътища са от съществено значение за транспортната индустрия.
- **Тези икономически възможности често облагодетелстват коренното население.**
 - Традиционният поминък във влажните зони включва събиране и обработка на лечебни растения, бои, плодове, тръстика и треви, особено в развиващите се страни.
 - Влажните зони предлагат източници на вода за паша на добитък, подпомагайки фермерите и пастирите да поддържат постоянно водоснабдяване за животните си.
- Влажните зони осигуряват прясна вода за промишлеността, която използва 19% от изтеглената вода.

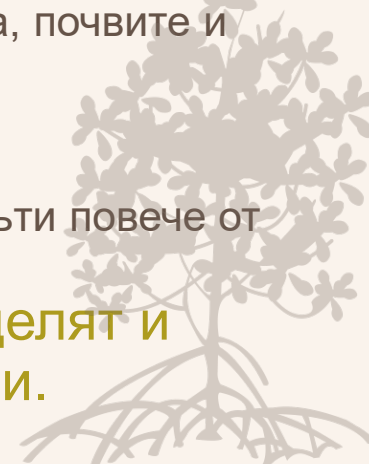

Влажните зони предпазват от климатичните промени.

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Влажните зони ни помагат в смекчаването и адаптацията към изменението на климата и неговите въздействия.
- Влажните зони предпазват 60% от човечеството по крайбрежието срещу бури, урагани и цунами.
- Всеки акър вътрешни влажни зони поглъща до 1,5 млн галона вода от наводнения, което помага за намаляване на наводненията и забавяне и облекчаване на сушите.
- Влажните зони съхраняват повече въглерод от всяка друга екосистема на Земята.
 - Екосистемите със син въглерод осигуряват критично съхранение на CO₂ в растителността, почвите и седиментите и са сред най-ценните екосистеми за регулиране на глобалния климат.
 - Това са мангрови гори, приливни блата и легла с морска трева.
 - Торфищата покриват само 3% от земята, но съхраняват ~30% въглерод на сушата - два пъти повече от всички гори в света.
- Крайбрежните влажни зони, наводнявани редовно от приливни води, отделят и съхраняват въглерод до 55 пъти по-бързо от тропическите дъждовни гори.

Влажните зони са ценна част от културния и духовен живот

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Влажните зони са вдъхновявали творчески и духовно хората от най-ранни времена.
- Места, където водата е била в изобилие, са станали седалища на велики цивилизации.
 - Река Нил за древните египтяни
 - Тигър и Ефрат за месопотамците
 - Меконг за империята на кхмерите
- Като носител и поддържащ живота, водата е била почитана през вековете и играе важна роля в основните религии в света.
 - будизъм, християнство, хиндуизъм, ислям, юдаизъм, сикхизъм
- Сцените и асоциациите на влажните зони са допринесли за художественото наследство на може би всички култури по света - от местни и национални до класическата западна традиция.
- Хората, живеещи в близост до влажни зони, са развили социокултурни ценности около тези екосистеми, които са неразделна част от тяхната култура, духовен живот и сегашно съществуване.
 - Песните, танците и разказите като колективни изрази на уважение и почит към влажните зони са богати традиции, които остават част от ежедневието на много от приблизително трите милиона местни хора, живеещи в рамките на най-малко 5000 различни култури по целия свят.

*We, the representatives of Central American peoples from Belize to Panama, consider our wetlands to be of vital importance as **the source of life for present and future generations**, providing us with abundant water and a wealth of flora and fauna that can be used as **food and natural medicines**.*

*They are also a source of **income** that must be used sustainably. This is why we all need to unite our efforts and pursue improved **quality of life** for our communities, and promote activities such as tourism.*

*By conserving our landscapes with their **natural beauty**, they will continue to be **a source of artistic inspiration**.*

*Our wetlands provide opportunities for **research and study that enrich science and universal culture**.*

*They should have the support of local, regional and international organizations, because they are **lungs with great world importance, generating pure air**. At the same time they are **natural filters that reduce pollution and soften the pounding of natural phenomenon**.*

*It is thus everyone's obligation as individuals, and as organized forces, to **defend, care and maintain them in perpetuity**.*

—Декларация на хората от Централна Америка и влажните зони, които живеят в близост до Рамсарски обекти в Мезоамерика,
12 май 1999 г.

Нашите влажни зони са в опасност.

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Влажните зони са най-заstraшените екосистеми на Земята. Тяхната роля на резервоари на биоразнообразие е под обсада.
 - Влажните зони изчезват три пъти по-бързо от горите.
 - Повече от 80% от всички влажни зони са изчезнали от 1700 г.
 - Тенденцията се ускорява. От 1970 г. най-малко 35% от влажните зони са загубени.
- Благополучието на хората, поминъкът и здравето на планетата са застрашени.
 - Тройната планетарна криза на климатичните промени, загубата на природа и замърсяването вредят на човешкото здраве.
- Видовете във влажните зони са изправени пред риск от изчезване.
 - Те намаляват по-бързо от тези от други екосистеми.
 - Един на всеки три сладководни видове и 25% от всички видове във влажните зони са изправени пред изчезване поради намаляване на влажните зони.
 - 81% от видовете във вътрешните влажни зони и 36% от крайбрежните и морските видове са намалели през последните 50 години.
- Човешката дейност и изменението на климата водят до деградация.
 - Селското стопанство продължава да бъде основен двигател на загубата и деградацията на влажни зони.
 - Замърсяването на водата и пластмасата и прекомерният риболов увреждат екосистемите на влажните зони, заедно с инвазивните видове.
 - Тъй като градовете растат и търсенето на земя се увеличава, развитието навлиза във влажните зони.

Трябва да действаме сега. Заедно.

World
Wetlands Day
2 February 2024

- Предприемането на положителни действия за влажните зони днес ще помогне за защитата на човешкото благополучие утре.
- Влажните зони поддържат благосъстоянието на хората като естествени пазители срещу замърсяването, като неразделни компоненти на устойчивото градско планиране
- Вие можете:
 - Да разберете значението и приноса на влажните зони.
 - Да осигурите тяхното устойчиво ползване като ги управлявате разумно.
 - Да привлечате инвестиции за тяхното опазване и възстановяване.
- Десетилетието на ООН за възстановяване на екосистемите (2021-2030) е призив за защита и съживяване на екосистемите по света в полза на хората и природата.
 - Конвенцията за влажните зони е глобален партньор и признава, че възстановяването на влажните зони на Земята трябва да бъде ключов приоритет за осигуряване на устойчиво бъдеще.
 - Инициативата представлява отделна и навременна възможност за обединяване на усилията и постигане на значим напредък в световен мащаб за предотвратяване, спиране и обръщане на деградацията на влажните зони на нашата планета.
- Присъединете се към глобалните усилия за обгрижване и подкрепа на световните влажни зони - за благополучието на настоящите и бъдещите поколения.

**Всяка влажна зона е важна.
Всяко усилие е от значение.**

World Wetlands Day

2 February 2024

Wetlands and
Human Wellbeing

“Влизам в блатото като в свещено място —
светилище. Там е силата, мозъкът на природата.”

– Henry David Thoreau

#ActForWetlands